

KALAZANCI SZENT JÓZSEF

Emléknapja: Augusztus 25.

Perasalta de la Sal, 1556/57.

+ Róma, 1648. augusztus 25.

A pap

Kalazanci József egy tekintélyes észak-spanyolországi családból származott. Már iskolás korában „a kis szent”-nek nevezték. Atyja taníttatta, és a valenciai egyetemre küldte. Itt az egyik unokahúga beleszeretett, és addig üldözte, amíg József el nem hagyta Valenciát, s át nem ment az alcálai egyetemre.

1583-ban szentelték pappá. Néhány évig káplán volt az urgeli egyházmegyében, majd püspöke megtette az egyházmegye trempei részének helynökévé. Feladata elsősorban fizikailag volt nehéz, mert a terület plébániáit a Pireneusok úttalan hegyei és völgyei miatt nagyon nehéz volt megközelíteni. Ő azonban minden nehézség ellenére végiglátogatta a plébániákat és sok visszaélést sikerült megszüntetnie. Püspöke anynyira elégedett volt a munkájával, hogy ki-nevezte általános helynökévé.

Úgy tűnt, hogy József pályája zavartalanul ível fölfelé, ő azonban a szíve mélyén érezte, hogy Isten másra hívta, nem az egyházkormányzati pályán való állandó emelkedésre. Ezért 1592-ben lemondott állásáról, atyjától örökölt tekintélyes vagyonát eladta, árát szétosztotta a szegények között, majd elköltözött Rómába.

Öt éven át egykori egyetemista társa, Asciano Colonna házában lakott. Naponta éjfélkor felkelt és még pirkadat előtt végigjárta a hét főtemplomot. Ahol csak tudott, segített a szegényeken és a betegeken. Az 1595. évi járvány idején Lellisi Szent Kamillal (lásd július 14-én), akihez bensőséges barátság fűzte, fáradságot nem kímélve enyhítették a nyomorúságot.

Találkozás a szegény gyerekekkel

Hamarosan felfigyelt rá, milyen sok gyermek csavarog otthontalanul és magára hagyottan Róma utcáin. Szemmel láthatóan senki nem törődött velük. József ezért belépett egy hitoktató egyesületbe, melynek tagjai vasárnaponként és ünnepeken katekézist tartottak gyermekeknek és felnőtteknek, de hamarosan be kellett látnia, hogy a gyermekek alapvető problémáját ez nem oldja meg.

Az iskolázás akkoriban elég költséges volt. Józsefet pedig egyre inkább az a kérdés foglalkoztatta, hogyan lehetne ezeket a szegény gyermekeket rendszeres, mindennapos iskolázáshoz segíteni. Először a római plébánosokhoz fordult, és kérte, engedjék meg, hogy ezek a szegények is járhassanak a plébániai iskolába. A plébánosok nem zárkóztak el, csak azt kérték, hogy ennek fejében a város emelje meg az iskolák számára nyújtott támogatás összegét. Ezt pedig a városi tanács, a szenátus elutasította. Ekkor József a szerzeteseknél zörgetett tervével. Előbb a jezsuitákat, majd a domonkosokat kereste fel, de mindkét rend azt a választ adta, hogy már túl vannak terhelve meglévő feladataikkal is, egy ilyen újabb vállalkozásban nem tudnak érdemleges segítséget nyújtani.

József ekkor belátta, hogy más választás nincs, neki magának kell megpróbálnia megoldást találni. Don Antonio Brendani, a Szent Dorottya- templom plébánosa rendelkezésére bocsátott két termet, s megígérte, hogy maga is segíteni fog a tanításban. További két pappal, tehát négy „tanerővel”, 1597 novemberében megnyílt a Szegény Gyermekek Ingyenes Iskolája, a Schola Pia.

Néhány hét múlva már száz gyermek szorongott a két teremben, és a számuk egyre nőtt. Így Józsefnek hamarosan több papot is segítségül kellett hívnia a tanításhoz. Két év múlva már egy egész házat béreltek. Ekkor elbúcsúzott addigi vendéglátójától, és a többi tanítóval az új épületbe költözött, ahol az ő irányítása mellett a tanító atyák közösségi életet éltek.

További két év alatt a növendékek száma hétszázra nőtt, ezért 1602-ben a termek számát ismét növelniük kellett. Mikor az iskola udvarán harangtornyot állítottak és feltették a harangot, József leesett a létráról és eltörött a lába. A törés rosszul forrt össze, ennek következtében haláláig fájt a lába és sántított. De a testi fájdalom semmi volt ahhoz képest, amit lélekben kellett elszenvednie élete második felében.

VIII. Kelemen pápa rendszeresen fedezte az iskola kiadásainak egy részét. Közben pedig annyira terjedt iskolájuk jó híre, hogy módos családok is kezdték oda járatni a fiaikat. Emiatt más iskolák vezetői féltékennyé lettek, irigykedni kezdtek a piaristákra. Az intézetet megrágalmazták a pápánál, aki váratlanul két bíborost küldött ki ellenőrzésre. A vádak alaptalansága hamarosan kiderült, s az eredmény épp az ellenkezője lett, mint szerették volna a rágalmazók: a pápa személyes oltalmáról biztosította az intézetet. Néhány évvel később az eset ugyanúgy megismétlődött V. Pál pápával, de akkor az eredmény úgy módosult, hogy a pápa megkettőzte az évi támogatás összegét.

1611-ben József iskolájában már ezer növendék tanult, köztük sok zsidó fiú, akiket maga József hívott meg az iskolába. Most már olyan helyzetben voltak, hogy megvásárolhattak egy nagy házat. Nem sokkal később Rómán kívül is egymás után nyíltak a piarista iskolák nemcsak Itáliában, hanem Európa más országaiban is. A társulatot a Kegyes Iskolák Rendjének (Ordo Scholarum Piarum), vagy röviden Piaristák rendjének nevezték el, és József lett az első általános rendfőnök.

A megpróbáltatás évei:

Utolsó éveiben egy nagyon kemény próbatét várt Józsefre: Felvételt kért a rendbe egy Mario Sozzi nevű pap, akiben – mint hamarosan a felvétele után kiderült – olyan nagy hatalomvágy élt, hogy mindenáron ő akart a rendfőnök lenni. Baráti körének befolyásával és gyalázatos rágalmaival elérte, hogy Józsefet megfosztották a rendfőnöki tisztségtől. Ezzel a rend méltatlan és avatatlan kezekbe került, és Józsefnek számtalan megaláztatást és súlyos meghurcoltatást kellett kiállnia. Az ügy azzal végződött, hogy X. Ince pápa 1646-ban feloszlatta a rendet.

Ekkor úgy tűnt, hogy a kilencven éves József egész életműve semmivé lett. Mikor híret vette, csak annyit mondott: „Az Úr adta, az Úr elvette. Legyen áldott az Úr neve!” Nem csoda, ha az emberek úgy beszéltek róla, mint második Jóbról.

Mindezen lelki gyötrelmek sem tudták megháborítani a szent belső békéjét. Halálos ágyánál pedig kiderült, hogy a nép milyen tisztelettel nézett föl rá: végeláthatatlan sorokban jöttek az emberek a betegágyához, hogy még egy utolsó áldást kapjanak tőle. Miként József előre megjövendölte, az intézményt nyolc évvel a halála után ismét szerzetesrend rangjára emelték, őt magát pedig 1727-ben szentté avatták. Ünnepe 1769-ben vették fel a római naptárba, augusztus 27-re. 1969-től augusztus 25-én ünnepeljük.

Istenünk, ki Szent József áldozópapot a határtalan szeretet és türelem ajándékával tetted képessé arra, hogy egész életét az ifjúság nevelésének és tanításának szentelje, kérünk, engedd, hogy akit bölcs tanítómesterként tisztelünk, kövessük is az igazság szolgálatában!

Piaristák Vácon

1714	a piarista szerzetesek megérkezése Vádra, egyházmegyés papnövendékek tanítása, gimnázium alapítása
1719	Berkes András kanonok a saját házát adományozta a rendnek az iskola és a rendház felépítésére
1725-45	a Szent Anna templom építése
1727	beköltözés a rendházba
1733	hatosztályos gimnáziumot indítása
1739-42	a pestisjárvány miatt szünetelt az oktatás
1785-96	a domonkosok rendházában működött az iskola. A piarista épületből lakatya lett, a templomból pedig istálló.
1809-10	a napóleoni háborúk miatt az iskola épülete hadikórház volt
1848-49	a szabadságharcban sok diák és tanár is részt vett. A tanítás szünetelt, az iskola épülete két éven keresztül ismét hadikórház volt.
1852-1947	itt működött a piarista rend noviciátusa
1871	a felnőttek oktatásába is bekapcsolódtak
1880	létrehozták a nyolcosztályos gimnáziumot
1919	a Tanácsköztársaság idején a piaristák nélkül működött a gimnázium
1923	létrejött az első piarista diákszövetség
1948	államosították az iskolát
1951	gépipari technikumi osztályt indítottak (ma Boronkay György Műszaki Középiskola)
1990	visszaérkeztek Vádra a kegyes tanítórendiek a noviciátussal
1991. szeptember 1.	újra megnyílt a piarista iskola: Piarista Gimnázium és Kollégium, Vác néven

A piarista intézményeink identitásának tíz jellemzője:

A gyerekek és fiatalok központi szerepe;

A szegények melletti elköteleződés;

Színvonalas nevelői és lelkipásztori munka;

Az evangélium hirdetése;

A társadalom megújítása;

Megosztott küldetés;

A család bevonása;

Kísérés;

A nevelők felkészítése;

Az egyházhoz tartozás érzése